COFNODION Cyfarfod Cyffredin Cyngor Cymuned Llandybïe, a gynhaliwyd yn y Pafiliwn, Llandybïe, ac arlein trwy gyfrwng Teams, ar ddydd Mercher, Mehefin 24[ain], 2026 am 6.30 yh.

Presennol

Cynghorwyr	P. H. Roberts	H. Davies	C. R. Thomas
	D. Thomas	Mrs A. J. Evans	G. J. Davies
	E. J. Davies	E. W. Nicholas	L. Wilkins
	D. W. Hopkins	Mrs K. D. L. Davies	N. C. Davies

Yn mynychu arlein A.W. Jones

Ymddiheuriadau:	R. A. Davies	J. W. Tandy	S. Roberts
	L. Jones	R. W. Barnes	A. L.Thomas

Absennol: Neb

Cofnodwr: S. Taylor

Clerc: D. S. Nicholas

998.

Derbyn ymddiheuriadau am absenoldeb

Derbyniwyd chwech ymddiheuriad am absenoldeb, sef oddiwrth y Cyng R. A. Davies, y Cyng S. Roberts, y Cyng A. L. Thomas, y Cyng L. Jones, y Cyng J. W. Tandy a'r Cyng A. L. Thomas

999.

DATGANIADAU O FUDDIANT.

Derbyniwyd un datganiad o fuddiant oddiwrth y Cyng E. W. Nicholas, yn mynegi buddiant o dan eitem gohebiaeth 6 (ii), gan ddatgan ei fod yn aelod o Glwb Tenis Llandybïe.

1000.

Cadeirydd

COFNODION

Rhoddwyd ystyriaeth i Gofnodion y cyfarfodydd canlynol fel y'u dosbarthwyd hwy:

- Cofnodion y Cyfarfod Cyffredin, a gynhaliwyd ar Fai 27ain, 2026
- Cofnodion Cyfarfod y Pwyllgor Cynllunio, a gynhaliwyd ar Fai 27ain, 2026
- Cofnodion y Cyfarfod Statudol, a gynhaliwyd ar Fai 27ain, 2026
- Cofnodion Cyfarfod y Pwyllgor Polisi a Chyflygoeth, a gynhaliwyd ar Fehefin 10fed, 2026
- Cofnodion Cyfarfod y Pwyllgor Codi Proffil y Gymuned, a gynhaliwyd ar Fehefin 10fed, 2026

Derbyn y Cofnodion.

Roedd y Clerc am gadarnhau bod yr holl argymhellion a wnaethpwyd gan y ddau gyfarfod Pwyllgor a gynhaliwyd ar Fehefin 10fed, 2026 nawr yn cael eu **Penderfynu**, ac roedd y Cadeirydd wedi cytuno bod hyn yn cael ei nodi yn y cofnodion.

Gofynnodd y Cadeirydd am gynnig i dderbyn yr holl gofnodion, a **Chynigiwyd** hynny gan y Cyng K. D. L. Davies ac **Eiliwyd** y cynnig gan y Cyng D. Thomas.

Penderfynwyd derbyn y cofnodion ac holl **argymhellion** pwyllgorau Mehefin 10fed, 2026.

1001.

Materion yn Codi o'r Cofnodion.

Roedd un ymholiad; roedd y Cyng D. Thomas wedi gofyn pa gynnydd oedd wedi ei wneud o ran yr 16 hysbysfwrdd/byrddau gwybodaeth. Roedd y Clerc wedi cadarnhau bod hyn yn rhan o gais i Gronfa Fferm Wynt y Betws, cais yr oedd am gyflwyno yn ystod yr wythnos nesaf.

1002.

CYFRANOGIAD Y CYHOEDD

Nid oedd unrhyw gyfranogiad.

1003.

GOHEBIAETH

(i)

Adroddiad yr Heddlu ar Fai 1af, 2026

Cadeirydd

Ardal Llandybïe	
Trais Troseddol a Rhywiol	9
Ymddygiad Gwrth-Gymdeithasol	**3**
Bwrgleriaeth	**2**
Difrod Troseddol a Llosgi Bwriadol	**2**

Penygroes, gan gynnwys y Blaenau a Chaerbryn;	
Trais Troseddol a Rhywiol	**14**
Ymddygiad Gwrth-Gymdeithasol	**1**
Cyffuriau	**2**
Difrod Troseddol a Llosgi Bwriadol	**2**

Saron, Capel Hendre, Cwmgwili a Phenybanc	
Trais Troseddol a Rhywiol	12
Difrod Troseddol a Llosgi Bwriadol	5
Ymddygiad Gwrth-Gymdeithasol	4
Bwrgleriaeth	1

NB; Er gwybodaeth i'r aelodau a'r cyhoedd, mae ffigyrau Trosedd Ardal Cymuned Llandybïe ar gael drwy ddefnyddio'r ddolen isod. Roedd y Clerc wedi argymell bod yr aelodau yn astudio map trosedd eu hardal, gan ei fod yn cynnig peth manylion ynghylch y ffigyrau trosedd drwy chwilio'r adran 'yn fy ardal i'.

Llandybie | Police.uk (www.police.uk)

(ii) Clwb Tenis Llandybïe

Darllenodd y Clerc ebost a dderbyniwyd oddiwrth Glwb Tenis Llandybïe, yn mynegi pryder bod diogelwch ar safle yn broblem, gan fod y cyrtiau yn cael eu camddefnyddio gan aelodau penodol y gymuned ar gyfer chwarae pêl, reidio beiciau ac achosi difrod i bostyn rhwyd. Roedd y clwb wedi gwneud cai bod clo cyfunrhif yn cael ei osod ar y gât nid, o angenrhaid, er diben codi tâl am chwarae tenis ond, yn hytrach, er mwyn cadw'r cyrtiau'n ddiogel pan na fyddant yn cael eu defnyddio.

Cadeirydd

Trafodwyd y mater mewn manylder, a **phenderfynwyd** peidio â gosod clo cyfunrhif ar y gât, ond bod y Clerc yn ymchwilio i osod Camerâu Teledu Cylch Cyfyng ar y Pafiliwn, gyda'r camerâu wedi'u hanelu at y cyrtiau a'r grin bowlio, ynghyd ag arwyddion amlwg mewn ymgais i rwystro camddefnydd.

Penderfynwyd gofyn bod y Clerc yn diweddaru'r Aelodau yn y cyfarfod nesaf ynghylch lleoli'r camerâu, yr arwyddion a'r gost o wneud hynny.

(iii) Llythyr o gwyn at Gyngor Sir Caerfyrddin ynghylch Gilfach Iago.

Darllenodd y Clerc lythyr yr oedd wedi'i ddrafftio i'w anfon at y Cyngor Sir, yn cwyno am yr oedi ynghylch gwireddu prosiect Gilfach Iago.

Holodd y Cyng D. Thomas ynghylch y cynllun y cytunwyd arno, sef gosod llwybr troed, a bod modd dechrau ar y gwaith, a bod yr oedi yn cael ei achosi gan gytundeb llwybr ceffyl. Roedd y Cadeirydd, y Cyng A. J. Evans wedi gofyn bod atodiad yn cael ei ychwanegu at y llythyr, sef cais am amserlen derbyn ymateb ffurfiol i'r llythyr.

Penderfynwyd bod y Clerc yn diwygio, ac yn anfon y llythyr.

1004.

Adroddiad y Clerc, 19/06/2026

At: Cadeirydd ac Aelodau'r Cyngor.

(a) Parciau.

(i) Saron a Chapel Hendre 106. Yn dal ar y restr i'w ddilyn i fyny gyda Chyngor Sir Caerfyrddin.

- Arian Adran 106 ar gyfer Parc Saron - £37,226.

Diweddariad: Mae'r gwaith o osod Gwifren Sip y Blaenau i ddechrau ar Fehefin 22ain, a bydd Penygroes yn dechrau yn fuan wedi hynny.

Banc Y Ddraenen: Mae gât dôl yn cael ei gosod ar hyn o bryd, yn caniatau mynediad oddiar Heol Waterloo; **mae'r gwaith yn nwylo'r contractwr, sydd ar ei hôl hi.**

(b) Llwybrau Troed; eitemau sy'n weddill.

51/23 Cwmfferws: Y llwybr ceffylau sy'n gysylltiedig â'r llwybr troed; ni chaniateir marchogaeth. Mae'r Clerc wedi gofyn i Dîm y Cyngor Sir i archwilio codi arwyddion i rybuddio marchogion.

Cadeirydd

Dim Diweddariad: Mae'r Clerc wedi cyfarfod â'r tîm Hawliau Tramwy Cyhoeddus ac wedi gofyn i'r Adran Ffyrdd am ddiweddariad, a disgwylir y bydd hyn yn cadarnhau bod hwn ymysg y llwybrau ceffyl sy'n cael eu huwchraddio yn yr ardal ar hyn o bryd, a fydd yn rhan o'r prosiect arwyddion lleol.

51/23 Cwmfferws i Saron: Eitem sy'n disgwyl sylw, ac a nodwyd gan y Cyng N. C. Davies; bydd y Clerc yn darganfod pwy yw'r perchennog ac yn trefnu cyfarfod gyda nhw i drafod atgyweirio'r ffens sy'n edrych dros yr afon.

Diweddariad: Mae'r Clerc wedi trosgwlyddo'r gwaith, ac yn aros am ymateb oddiwrth y contractwr; **mae'r contractwr yn dal i wynebu anhawster yn ei ymdrechion i dderbyn ymateb oddiwrth y tirfeddianwr.**

Pump ymholiad ynghylch llwybrau troed o gwmpas Wern Ddu ac Heol Ddu: Mae'r Cyngor Sir wedi gwysio'r tirfeddiannwyr priodol i ddatblocio a chlirio rhwystrau di-angen; bydd y Clerc yn monitro'r cynnydd.

Diweddariad: Y sefyllfa gyfredol yw bod yr holl waith wedi'i gwblhau, ag eithrio 51/101, lle mae'r gwaith yn cael ei wneud i orffen y bont, a 51/114 lle mae'r Clerc wedi derbyn gohebiaeth oddiwrth Barc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog, yn nodi bod cais i ddargyfeirio'r llwybr heibio i bwll dŵr wedi'i dderbyn. Roedd y Clerc wedi ymateb yn gadarnhaol, ac yn gobeithio y bydd hyn yn cael ei ail-osod yn ystod y misoedd nesaf.

Diweddariad: Mae'r sefyllfa heb newid.

51/80 Cilyrychen Llandybïe: Clwb Cerdded Crwydriaid Bettws sydd wedi cyflwyno'r adroddiad, gan nodi bod angen trwsio ac amnewid y camfeydd a'r ffensys ar frys; mae hyn wedi cael ei ychwanegu at rhestr waith Tîm Hawliau Tramwy Cyhoeddus Cyngor Sir Caerfyrddin.

51/96 a 51/97 Llangwyddfan, Llandybïe: Roedd y grŵp cerdded uchod hefyd wedi dweud bod slyri yn rhwystro'r llwybr cerdded; mae hyn hefyd wedi'i ychwanegu at rhestr waith Tîm Hawliau Tramwy Cyhoeddus Cyngor Sir Caerfyrddin, a byddan nhw'n ysgrifennu at y tirfeddianwr.

Diweddariad: Mae gwaith ar y gweill yn y lleoliad hwn gan dîm cyfreithiol Hawliau Tramwy Cyhoeddus i ddargyfeirio'r llwybr troed hwn ar lwybr mwy hygyrch, er mwyn osgoi carthbwll.

51/75 Aberlash, Pont: Mae'r dasg o adeiladu pont amgen ar y gweill ac mae'r Clerc yn disgwyl derbyn dyddiad gorffen y gwaith oddiwrth Tîm Hawliau Tramwy Cyhoeddus Sir Gâr.

51/102; Heol Wern Ddu hyd at Raeadrau Glynhir: Roedd y Clerc wedi cerdded y llwybr troed hwn yng nghwmni swyddog Hawliau Tramwy Cyhoeddus ac wedi gofyn bod gatiau clo a rhwystrau eraill a thyfiant yn cael eu clirio gan y tîm Hawliau Tramwy Cyhoeddus a'n contractwr ni.

Cadeirydd

(c) System Wresogi yn y Pafiliwn Bowls a Thenis, a grantiau eraill ar gyfer datrysiadau ynni mwy gwyrdd.

Mae'r Clerc wedi llunio manyleb ffurfiol, ac am dderbyn 3 dyfynbris gan gontractwyr priodol.

Yn amodol ar dderbyn 3 dyfynbris, mae ariant grant gwerth £15,000 wedi'i glustnodi tuag at y system wresogi. **Fodd bynnag, mae'r tîm Egin yng Nghaerdydd wedi'i hysbysu bod y trothwy wedi cynyddu i £35,000.**

(c) Cronfa Fferm Wynt y Betws yn agored o Ebrill 2026 a ffynonellau cyllid eraill.

Mae'r Clerc yn ystyried y prosiectau canlynol:

- Mewn ymateb i drafodaeth flaenorol ynghylch cynhyrchu taflenni rhanbarthol i gerddwyr, gosod arwyddion Hawliau Tramwy Cyhoeddus sy'n cysylltu'r 120 llwybr troed gyda mapiau arlein ac apiau.

Diweddariad: Mae'r Clerc yn gweithio ar lunio manyleb.

- Llifoleuadau LED yn Llandybïe.

Diweddariad: Mae'r Clerc wedi cyflwyno Mynegiant o Ddiddordeb mewn grant newydd 'cronfa ynni adnewyddu cymunedol', grant sydd wedi'i rhyddhau gan Gyngor Sir Caerfyrddin, a bydd y panel yn cyfarfod ar Fai 28ain.

Diweddariad: Mae'r Clerc yn aros am ymateb, ond mae hefyd wedi'i gyfeirio at wasanaeth arbenigwr.

(ch) Uwchraddio'r parciau:

- Uwchraddio offer ym Mharc Saron; gwaith chwynnu, mainc bicnic a mainc eistedd.
- Uwchraddio offer ym Mharc Derwydd; mae angen gwaith atgyweirio ar ambell ddarn o offer, materion a gafodd eu hadnabod yn ystod yr arolwg blynyddol a gynhaliwyd tr wythnos ddiwethaf.

Diweddariad: Mae'r Clerc, ar hyn o bryd, yn cwrdd â chyflenwyr a grwpiau sydd â diddordeb, er mwyn archwilio cost y prosiectau hyn.

(d) Diweddariad ynghylch y brydles i Glwb Pêl-droed Ieuenctid Saron

Mae'r Clerc wedi derbyn cynnig drafft o'r brydles, ac mae hwn yn awr yn nwylo Chris Worrell, cyfreithwr cwmni CCW Law.

(dd) Llifogydd yn ardal Parc Saron

Mae'r Clerc wedi derbyn nifer o gwynion ynghylch gerddi sydd wedi dioddef llifogydd ar y lôn ger Cae Pêl-Droed Ieuenctid Saron ac, ym mis Ionawr, roedd wedi

cysylltu â chwmni Siddells Environmental Services i glirio draeniau a oedd wedi'u blocio, ac yna i ddad-flocio symp ar y darn isaf o dir. Mae'n ymddangos bod y geuffos/ ffos wedi blocio. Mae'r Clerc yn chwilio am gyngor proffesiynol i geisio datrysiad a phris am wneud y gwaith.

Diweddariad: Mae'r Clerc yn aros am gyngor cyfreithiol ynghylch dargyfeirio'r cwrs dŵr.

(e) Cylchlythyr Chwarterol.

Mae hwn yn cael ei ddrafftio ar hyn o bryd, a bydd yn cael ei ryddhau ym Mehefin. Gobaith y Clerc yw y bydd yn gallu cyflwyno hwn yn y cyfarfod.

(f) **Adroddiad ynghylch y weledigaeth ar gyfer staff y dyfodol:** Roedd y Clerc wedi anfon copi o'i adroddiad at y Cadeirydd a'r Is-Gadeirydd, fel bod modd iddynt ei ystyried; mae wedi argymell cynnal cyfarfod gyda nhw er mwyn trafod yr adroddiad, a chyflwyno'r adroddiad gerbron y Cyngor ym mis Gorffennaf 2026.

(ff) Y wefan newydd: Mae'r Clerc wedi llunio manyleb ddrafft er mwyn cynnal ymgynghoriad cychwynnol gyda'r Cadeirydd.

Dai Nicholas – Clerc

Mehefin 19eg, 2026

Penderfynwyd derbyn adroddiad y Clerc, ynghyd â'r penderfyniadau a gynhwyswyd ynddo.

1005. Materion Ariannol

(i) Adroddiad Cyllidol ar Fehefin 19eg, 2026

Morgan & Morgan - anfoneb 206251201854	12.00
BT – Llinell ffôn sefydlog, Ebrill 2026 - anfoneb M044MY	67.56
BT – Llinell ffôn sefydlog, Mai 2026 - anfoneb M045QV	110.08
K D Gardening Services, Glanhau'r toiledau a'r Pafiliwn	1016.24
Connor Thomas – amrywiol waith ac atgyweiriadau	636.00
D. S. Nicholas – Cyflog Mehefin 2026	2608.00
S Taylor – Cyflog Mehefin 2026	890.65

Cadeirydd

Taliadau sy'n ddyledus ar yr 22ain

- M. Voyle – newid, a gweithio ar, y llifoleuadau - £495.23
- BT – mis Mai/Mehefin - £60.00

(ii) Adroddiad Cyllidol.

INCWM

PENNAWD	CYLLIDEB	GWARIANT GWIRIONEDDOL	GWAHANIAETH
Prasept	200645.00	66881.66	**-133763.34**
Ffurflen TAW (Ad-daliad)	24000.00	0.00	**-24000.00**
Gweinyddu	3000.00	42.55	**-2957.45**
Llog Banc	4900.00	7006.68	**2106.68**
Cytundebau llogi/Grantiau, Adran 106	46500.00	18447.07	**-28052.93**
Cyfanswm	279045.00	92377.96	**-186667.04**

GWARIANT

PENNAWD	CYLLIDEB	GWARIANT GWIRIONEDDOL	GWAHANIAETH
Torri'r Glaswellt	£32,000.00	£9,134.18	**£22,865.82**
Cyflogau Staff a PAYE	£68,261.00	£16,575.05	**£51,685.95**
Gwasanaethau Swyddfa	£10,000.00	£1,757.62	**£8,242.38**
Yswiriant	£4,000.00	£2,955.02	**£1,044.98**
Grantiau Ariannol (Mannau Agored, Neuaddau, Mynwentydd)	£20,000.00	£0.00	**£20,000.00**
Cynnal a Chadw Asedau (Cyfleusterau Cyhoeddus, Adeiladau, Parciau, Hawliau Tramwy Cyhoeddus, Claddfeydd	£77,450.00	£39,258.08	**£38,191.92**
Gwasanaethau a	£5,000.00	£0.00	**£5,000.00**

Cadeirydd

Thanysgrifau			
Lwfansau'r Aelodau a PAYE	£9,000.00	£156.00	**£8,844.00**
Costau Etholiad	£8,000.00	£0.00	**£8,000.00**
Adran 137	£10,000.00	£669.36	**£9,330.64**
Goleuo	£6,500.00	£5,572.08	**£292.58**
Datblygu Cymunedol	£33,600.00	£0.00	**£33,600.00**
Cyfanswm	£283,811.00	£76,077.39	**-£207,733.61**

(iii) Balans ar 19/06/2026

Paratowyd gan - D Nicholas					
Y flwyddyn ariannol a ddaw i ben ar 31/04/2026					
BALANS Y CYFRIFON					
					£
Dygwyd Ymlaen (balans agoriadol yn y Banc)					**£193,641.50**
Ychwanegu incwm yn ystod y flwyddyn					**£92,375.68**
Cyfanswm					**£286,017.18**
Llai y gwariant					**£76,076.67**
Balans wrth gau'r Daenlen Gyllid					**£209,940.51**
(derbyniadau - taliadau)					
Taliadau/ sieciau na's cyflwynwyd					£0.00
GWIR FALANS Y DATGANIAD					**£209,940.51**

(iv) Diweddariad ynghylch yr Archwiliad Mewnol ac Archwiliad Allanol 2025/26

Roedd y Clerc wedi cadarnhau bod yr Archwiliad Mewnol yn barod i'w gasglu oddiwrth yr Archwilydd Mewnol, ac y byddai'n adrodd ynghylch y canfyddiadau yng Nghyfarfod Cyffredin mis Gorffennaf. Roedd hefyd wedi dweud ei fod yn y broses o baratoi at gyflwyno'r Archwiliad Allanol.

Penderfynwyd derbyn yr Adroddiadau Cyllidol.

1006.

Cadeirydd

Cyllid Adran 106.

Cafwyd ond un diweddariad; roedd y Clerc wedi cadarnhau bod Cyngor Tref Rhydaman wedi hawlio’r swm o tua £25,000, i’w ddodi tuag at Brosiect Parc Glan yr Afon yn Nôl y Dderwen, sef arian Adran 106 a dderbyniwyd o ganlyniad i brosiect tai, ‘Tir oddiar Dôl y Dderwen’. Roedd wedi cadarnhau y bydd yn monitro rhyddhau’r ail rhan o’r arian, sef tua £25,000, ac hynny yng nghanol y prosiect, a’i fod yn bwriadu gwneud cais am yr arian hwnnw, onibai bod Cyngor Tref Rhydaman am wario arian pellach ym Mharc Glan yr Afon.

1007.

Ceisiadau ynghylch Seminarau / Cyfarfodydd ar y Cyd

Cafwyd adroddiad gan y Cadeirydd ynghylch Seremoni Urddo Maer Cyngor Tref Rhydaman, ynghyd â dathlu, mewn cyngerdd mawreddog a gynhaliwyd yn Ysgol Dyffryn Aman, genedigaeth y babi cyntaf a anwyd yn Ysbyty Dyffryn Aman yn 1948.

1008.

Dyddiad y Cyfarfod nesaf

Penderfynodd yr Aelodau y dylid cynnal Cyfarfod Cyffredin nesaf y Cyngor ar Orffennaf 29ain, 2026. Cynhelir Cyfarfod y Pwyllgor Polisi a Chyflogaeth ar Orffennaf 15fed, 2026, gyda chyfarfod Codi Proffil y Cyngor yn dilyn ar yr un dyddiad

1009.

Gan nad oedd unrhyw fusnes pellach i’w drafod, **daeth y Cadeirydd â'r cyfarfod i ben** am 7.16 yh.

____

Cadeirydd